

En länk i hjälpkedjan

Blodtjänsts årsberättelse
2013

Blodtjänst i korthet 2

Direktörens översikt 4

Verksamhetsöversikter 5

Ekonomi och samhällsansvar 8

Personal 9

Siffror om Blodtjänst 10

Läs mer:

<http://vuosikertomus.veripalvelu.fi/sv>

Blodtjänst i korthet

BLODTJÄNST SOM EN DEL AV FINLÄNSK HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Blodtjänst är en ekonomiskt och operativt självständig enhet inom Finlands Röda Kors. Blodtjänst har ett centraliserat ansvar för blodtjänstverksamheten i hela landet. Vår verksamhet omfattar inte bara organiseringen av blodgivning och insamlandet av blod utan även testning av donerat blod samt framställningen av blodprodukter och deras distribution till sjukhusen.

Blodtjänst erbjuder hälso- och sjukvården bland annat kompatibilitetstester samt analyser med avseende på organ-, vävnads- och stamcellstransplantationer samt koagulationsfaktorer och trombocyter. Blodtjänst utför blodgruppsbestämning och testning av blodgruppsantikroppar för alla gravida kvinnor i Finland. Vid Blodtjänst verkar dessutom Finlands Stamcellsregister genom vilket vi förmedlar transplantat för stamcellstransplantationer.

Intern forskning och utveckling utgör grunden för vår gedigna expertis, vilket möjliggör trygg behandling genom transfusion och nya former av cellbehandling även i framtiden.

Vi skapar möjligheter att rädda liv. Vi utför vår uppgift i samarbete med frivilliga blodgivare och sjukhusens experter.

Tillsammans för patientens bästa

Vi arbetar för att patienter ska tillfriskna. Blodtjänst stödjer sjukhusens vårdkedja tillsammans med blodgivarna. Ett stort antal frivilliga ställer upp och hjälper oss att organisera massblodgivning.

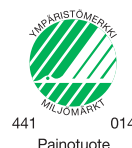
Vi arbetar professionellt

Blodtjänst har cirka 500 anställda på nio orter och alla är experter inom sina områden. Vi erbjuder hälso- och sjukvården blod- och cellprodukter samt laboratorie- och experttjänster i samband med dessa.

Utan vinstintresse

Blodtjänst är en organisation inom Finlands Röda Kors och arbetar utan vinstintresse. Vi täcker våra kostnader genom att sälja blod- och cellprodukter samt experttjänster till hälso- och sjukvården. Blodtjänst arbetar ansvarsfullt för verksamhetens soliditet.

Produktion och layout: Mediafocus Oy **Texter:** Blodtjänsts kommunikation
Foto: Blodtjänsts bildarkiv **Översättning:** Meditrans Oy **Tryckeri:** SP-paino

VÅRA VÄRDEN

Patientens välbefinnande

Vår verksamhet har alltid patienters välbefinnande som mål.

Uppskattning av donatorer

Frivilliga blodgivare eller stamcellsdonatorer är Blodtjänsts samarbetsparter i hjälpkedjan. Vi värdesätter blodgivarna och donatorerna samt deras gåva genom att erbjuda en kanal för hjälp till patienterna.

Tillförlitlighet

Vi förtjänar och värnar om det ömsesidiga förtroendet genom tydliga och konsekventa arbetssätt. I vår verksamhet tillämpar vi god administration och öppen kommunikation.

De anställdas välbefinnande

Vi förbättrar de anställdas välbefinnande, vilket leder till de bästa verksamhetsresultaten. Vi vill att de anställda ser Blodtjänst som en bra arbetsplats som erbjuder möjligheter till att lyckas och uppleva arbetsglädje samt uppmuntrar till utveckling.

Effektiv verksamhet

Vi värdesätter blodgivarens och donatorns gåva genom att se till att den används så effektivt och ändamålsenligt som möjligt och i rätt tid för patienters välbefinnande. Vi utvecklar också vårt arbete kontinuerligt för att det ska bli smidigare.

**Vi skapar
möjligheter
att rädda liv.**

DIREKTÖRENS översikt

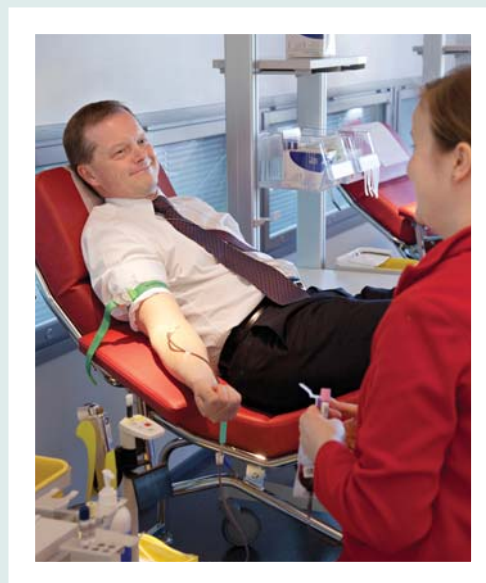
År 2013 var för Blodtjänst ett år av förändringar i verksamhetsmodellen och organisationen. Liksom föregående år fortsatte användningen av blodprodukter att minska. I Finland användes cirka 8 procent färre röda blodkropps- och blodplättsprodukter än föregående år. Vi förväntar oss att användningen minskar ytterligare 2014, men i långsammare takt.

År 2012 började vi anpassa vår organisation till den förestående minskade användningen av blodprodukter genom naturligt personalbortfall. I början av 2013 blev vi tvungna att ge efter för realiteterna. Det naturliga personalbortfallet och "osthyveln" var inte längre tillräckligt för att balansera ekonomin, och därför inledde vi samarbetsförhandlingar som gällde hela personalen och en omorganisering av verksamheten.

Vi beslutade oss för att koncentrera all produktion till Helsingfors och lägga ner produktionen av blodprodukter i Uleåborg. Den mest synliga förändringen var säkerligen beslutet att ersätta åtta fasta blodgivningsenheter med den mobila blodtjänstens verksamhet. Som väntat fick vi kritisk respons på nedläggningen av dessa tjänster. Vi förstår att de regelbundna besöken vid den bekanta byrån hos de bekanta skötarna var en viktig del av blodgivningen och att den mobila blodtjänstens massblodgivning innebär en helt annorlunda upplevelse. Förändringen var ändå framgångsrik. En stor del av de regelbundna blodgivarna vid blodgivningsbyråerna i Björneborg, Vasa, Karleby, Tavastehus, S:t Michel, Joensuu, Villmanstrand och Rovaniemi har hittat de regelbundna massblodgivningarna, och på dessa orter har även nya människor kommit med i hjälpkedjan.

Vi beslutade också att lägga ner insamlingen av placentalod. Användningen av placentalod vid stamcellstransplantationer i Finland var inte tillräckligt omfattande för att det skulle finnas ekonomiska förutsättningar för insamlingsverksamhet. Vi vill uttrycka vår tacksamhet till alla föderskor vars placentalod vi samlat in under åren och till de barnmorskor som har deltagit i kedjan. Det insamlade placentalodet finns fortfarande kvar och väntar på att komma till användning.

Vi lämnade också benbanksverksamheten. Blodtjänst har administrerat benbanker vid vissa sjukhus. För effektiv verk-

samhet och ekonomi borde benbanksverksamheten ha utvidgats och fått nationell omfattning. Eftersom vi inte hade möjligheter till detta, beslutade vi oss för att lämna verksamheten och flytta över administrationen av blodbankerna till sjukhusen.

Vårt forsknings- och utvecklingsarbete fortsatte aktivt. Våra forskare medverkade i 55 vetenskapliga publikationer. Vi satsar bland annat på att utveckla nya cellbehandlingar. Förra året producerades de första cellprodukterna för patientvården vid vår cellproduktionscentral. Produkter behövdes för patienter som efter stamcellstransplantation har en svår antivärdreaktion som inte svarar på läkemedelsbehandling. Globalt finns cellprodukter med försäljningstillstånd för behandling av antivärdreaktion, broskskador och brännskador. Lovande produkter håller också på att utvecklas för behandling av cancer. Blodtjänst vill vara en ledande aktör inom detta område och garantera tillgången till dessa behandlingar även i Finland.

År 2013 deltog över 130 000 frivilliga blodgivare i hjälpkedjan. Jag vill rikta ett varmt tack till alla som hjälpt patienter. Trots att den medicinska vetenskapen utvecklas och användningen av blodprodukter minskar något, behövs fortfarande nästan ettusen blodgivare varje vardag. Jag tackar också alla frivilliga som främjat vår verksamhet och våra samarbetsparter för ett gott samarbete. Till sist vill jag rikta ett varmt tack till Blodtjänsts personal för att de arbetat för att garantera patienternas bästa och övervinna utmaningarna.

Martti Syrjälä
Blodtjänsts direktör

**Nästan
ettusen
blodgivare
behövs
fortfarande
varje
vardag.**

Verksamhets- översikter

BLODPRODUKTER OCH PLASMALÄKEMEDEL

Den **signifikanta minskningen** av användningen av blodprodukter som började under 2012 fortsatte under 2013. Vid sjukhusen användes ungefär åtta procent färre röda blodkroppar och blodplättar än under det föregående året. Ur produktionsvinkel betyder detta över 20 000 helblodsenheter. Den minskade användningen av blodprodukter anses bero på bland annat utveckling av operations- och behandlingsmetoderna.

Vi reagerade snabbt på denna förändring. Vi avstod från den planerade utvidgningen av produktionen i Uleåborg och koncentrerade produktionen till Stenhagen i Helsingfors. I Uleåborg och Kuopio omorganiserades lagringen och distributionen av blodprodukter under kvällar, nätter och veckoslut i samarbete med kunden för att säkerställa tillgången till blodprodukter även i brådskande situationer. Samtidigt genomfördes lyckade förnyelser i produktions- och distributionsprocessen. Bland annat minskade produktionstiden för blodplättar med hälften, och blodplättar som måste användas inom fem dygn är nu färskare än tidigare när de distribueras till kunderna.

Läkemedelsdistributionen införlivades i distributionskedjan för blodprodukter, och samtidigt sammanslogs ansvarsområden och verksamheter. Den färskfrusna plasmaprodukten Octaplas som används i Finland och distribueras av Blodtjänst byttes ut mot en ny produkt, OctaplasLG.

Leveranssäkerheten för blodprodukter förblev på en god nivå i hela landet. Användningen av blodprodukter bedöms fortsätta att minska. Förändringarna i användningen kräver att produktionen fungerar flexibelt, kostnadseffektivt och samtidigt säkert. Kedjan från beställning till leverans av blodprodukter är en kontinuerlig process som syftar till balans mellan leveranssäkerhet, produktvinn och kedjans kostnadseffektivitet. Den största utmaningen är att få tillräckligt med information för att kunna styra verksamheten, eftersom sjukhusens och Blodtjänsts data inte kan kombineras i de nuvarande datasystemen.

BLODGIVNING

Blodgivningsnätverket omorganiserades helt för att verksamhetskapaciteten bättre skulle motsvara sjukhusens behov. Åtta blodgivningsbyråer stängdes före årsskiftet och ersattes med regelbunden massblodgivning. De enheter som stängdes fanns i Rovaniemi, Karleby, Vasalahti, Joensuu, St Michel, Björneborg, Villmanstrand och Tavastehus.

Massblodgivning började snabbt ordnas på de stängda enheternas orter och blodgivningstalen nådde målnivån. Vi kommunicerade aktivt om förändringen och uppföljde responsen från blodgivare noga. Målet är att öka andelen blod som samlas in under massblodgivning till hälften av insamlingen i hela Finland. Samtidigt ökas antalet blodgivningar vid de kvarvarande fasta enheterna med cirka 10–15 procent till nivån för 2011.

Inom planeringen av insamlandet av blod övergick vi till en minimimängd per vecka jämnt fördelad på vardagarna. En jämn daglig fördelning av blodgivningen säkerställdes genom effektiviserad samplanering av massblodgivningarna. Huvudmålet under de närmaste åren är att styra blodgivarnas aktivitet att bättre än tidigare motsvara behovet av olika blodgrupper och patienternas behov. Effekterna av styrningen förbättras bland annat med nya elektroniska verktyg.

Mängden trombafeser, d.v.s. maskinell insamling av blodplättar, tredubblades jämfört med det föregående året. Som donatorer strävade vi efter att välja personer som donerade två produkter på en gång ur de blodgrupper som behövs mest. Nya donatorer rekryterades i huvudstadsregionen.

Cellproduktionscentralen inledde produktionen av sin första cellbehandlingsprodukt.

FORSKNING OCH CELLTJÄNSTER

Blodtjänst utarbetade flera betydande nya strategier inom forskningen och produktutvecklingen samt inom vävnads- och celltjänsterna. Samtidigt förnyades också organisationen. Som en del av syftet att balansera ekonomin beslutade vi oss för att lägga ner insamlingen av placentalod och benbanksverksamheten. Användningen av placentalodstransplantat har blivit mycket sparsam i Finland, och det fanns inte längre ekonomiska förutsättningar för insamling av placentalod. Förmedlingen av placentalodstransplantat fortsätter.

Också Blodtjänsts benbanksverksamhet lades ner av ekonomiska och operativa orsaker. Bentransplantaten som samlats in inom benbanksnätverket levererades till nätverkets sjukhus. Med ett fortbildningsprogram stödde vi också den benbanksverksamhet som sjukhusen inledde.

Finlands Stamcellsregister (tidigare Benmärgsgivarregistret) som upprätthålls av Blodtjänst förmedlade 146 transplantat till inhemska och utländska patienter. Mängden förmedlade transplantat har fördubblats under 2000-talet. År 2013 fick registret rekordmånga nya donatorer, 1 910 stycken. Detta ökade det totala antalet medlemmar i registret till över 23 000.

Cellproduktionscentralen inledde produktionen av sin första cellbehandlingsprodukt, mesenkymala stromaceller, för behandling av antivärreaktion hos patienter som fått stamcellstransplantat. År 2013 behandlades de första tio patienterna med den nya produkten på ÅUCS och HUCS. Blodtjänst förbereder också lansering av en annan ny cellprodukt som består av isolerade hudkeratinocyter tillsam-

mans med Brännskadecentrum vid HUCS för behandling av brännskador.

Blodtjänst inledde också distribution till sjukhusen av ChondroCelect®, den första avancerade vävnadstekniska produkten som fått försäljningstillstånd i Europa. Fyra patienter med broskskador behandlades med detta läkemedel som utnyttjar patientens egna celler.

De ekonomiska riskerna med Blodtjänsts patentsamling minskades genom försäljning av största delen av patenten och patentansökningarna. Patentsamlingarna som gäller stamcellsglykomik och samband mellan tarmmikrober och blodgrupper samt resultatmaterialet i samband med detta såldes vidare till företag som fortsätter kommersialiseringen av dessa uppfinningar.

Blodtjänst deltar i ett hematologiskt biobanksforskningsprojekt (FHRB) och ansvarar för laboratoriebehandlingen av proverna. Biobankslagen som beretts länge trädde i kraft i september 2013. Syftet är att det av forskningsprojektet i framtiden ska skapas en biobank i enlighet med den nya lagen. Blodtjänst utreder aktivt sin roll i biobanksverksamheten och deltar i olika forskningsprojekt inom området.

Forskarna vid Blodtjänst medverkade i sammanlagt 55 vetenskapliga publikationer under 2013. Av dessa var 12 ansedda vetenskapliga publikationer med en inflytelsefaktor (Impact Factor, IF) på över 4. Blodtjänsts forskningsprojekt fick utomstående finansiering på sammanlagt cirka 595 000 euro. Det mest omfattande pågående samarbetsprojektet är forskningsprogrammet "Intelligent uppföljning av individens hälsa och välfärd" som inleddes 2010 och genomförs av Terveys ja hyvinvoinnin strategisen huippuosaamisen keskittymä (SalWe). Programmet finansieras av Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer. I programmet deltar ett konsortium som består av 13 företag och 19 forskningsgrupper. Blodtjänst deltar i arbetspaketet "Intelligenta kombinationer av biomarkörer". Centrala forskningsprojekt vid Blodtjänst år 2013 var också utredning av egenskaperna hos mesenkymala stamceller och produktionsmetoder samt forskningsprojekt som gäller transplantation av celler, vävnader och organ.

LABORATORIE- TJÄNSTER

Produktions- och patientlaboratorierna som tidigare verkade separat sammanslogs till en helhet som kallas Laboratorietjänster. Målet är att garantera tillräcklig expertis och personal i framtiden samt säkerställa verksamhetens effektivitet för att upprätthålla servicens och expertisens höga kvalitet.

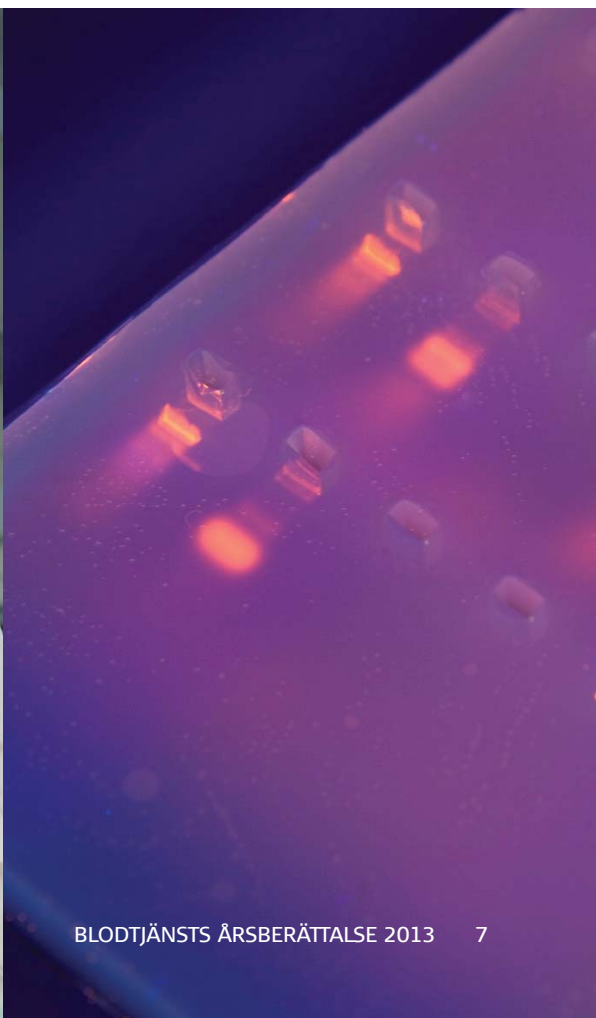
En omplacering av blodgruppsundersökningarna innebär ett ännu tätare samarbete med Blodtjänsts beställningscentral och blodproduktsproduktionen som en del av beställnings- och leveranskedjan. Laboratoriepersonalen tar nu hand om beställningarna och leveranserna av blodprodukter och läkemedel under kvällar, nätter och veckoslut samt de blodgruppsundersökningar som sjukhusen behöver.

Som en ny tjänst förbereddes ett anti-D-profylaxprogram för RhD-negativa mödrar i samarbete med Institutet för hälsa och välfärd. RhD-negativa mödrar får från början av 2014 rutinmässigt anti-D-profylax som förhindrar hemolytisk sjukdom hos fostret eller det nyfödda barnet till följd av moderns blodgruppsantikroppar. Detta är en betydande förbättring av den finländska mödravården. I fortsättningen bestämmer Blodtjänsts laboratorium fostrets RhD-blodgrupp ur RhD-negativa mödrars plasma för att anti-D-profylax ska riktas endast till de mödrar som behöver det. Antalet nya RhD-blodgruppsundersökningar för foster väntas vara högst cirka 8 000 per år. Blodtjänst har aktivt utbildat rådgivningarnas och förlossningssjukhusens personal inför den kommande förändringen.

Antalet kliniska patientundersökningar var ungefär detsamma som föregående år. Antalet kompatibilitetstester minskade något till följd av minskad användning av blodprodukter. En ökning sågs i antalet vävnadskompatibilitetstester som behövs för organ- och stamcellstransplantationer eftersom särskilt antalet stamcellstransplantationer ökade.

Som en
ny tjänst
förbereddes
ett anti-D-
profylaxprogram
för RhD-negativa
mödrar.

ÖVRIGA VERKSAMHETER

Läkarna och experterna vid Blodtjänst hjälper sjukhusens personal att genomföra trygga och effektiva blodtransfusioner och cellterapi. Detta omfattar bland annat olika typer av konsultation, leverans av specialprodukter, finande av lämpliga blodprodukter för alloimmuniserade patienter, jourverksamhet och utbildning. År 2013 ordnade Blodtjänst 9 utbildningsdagar för kundsjukhusen. Sammanlagt 251 personer deltog i utbildningen. Dessutom höll experterna vid Blodtjänst 65 föreläsningar vid olika utbildningsevenemang med sammanlagt hundratala åhörare och publicerade ett stort antal artiklar i finländska tidskrifter och läroböcker.

Inom **kvalitetskontrollen** utgjorde årets viktigaste utmaningar att kontrollera och i rätt tid genomföra de förändringar i kvalitetssystemet som krävdes till följd av organisationsförändringen, t.ex. centralisering av produk-

tionen, nedläggning av blodgivningsenheter och omorganisering av läkemedelsdistributionen. Kvalitetsenheten var också sysselsatt med att utarbeta kvalitetssystem för nya cellprodukter. I utvecklingen av Blodtjänsts verksamhetssystem och processer användes LEAN-verksamhetsprinciperna framgångsrikt och arbetet för en LEAN-organisation började bra.

Inom **IT-administrationen** låg tyngdpunkten i arbetet på att upprätthålla och stödja produktionssystem samt att köra in kontors-, intranet-, contact center-, snabbmeddelande- och rapporteringssystem som togs i bruk under det föregående året. Blodtjänst tog också i bruk ett nytt affärssystem som kombinerar de gamla systemen inom inköp och logistik samt ekonomi. Förnyelseprojekt som ska genomföras inom de närmaste åren gäller uppdatering av blodbankssystemet, ibruktagande av lättare rapporteringslösningar, förnyelse av personaladministrationssystemet och utveckling av elektroniska tjänster för donatorer och kunder.

Ett av de viktigaste **kommunikationsprojekten** var att stödja förändringen av blodgivningsnätverket. På orterna för de blodgivningsbyråer som skulle läggas ner stod vi aktivt i kontakt med blodgivarna och medierna om förändringens orsaker och ersättande regelbunden massblodgivning. En ny kommunikationskanal som togs i bruk vid Blodtjänst var Finlands Röda Kors mobilapplikation, där man bland annat kan göra ett lämplighetstest för blodgivning, kontrollera blodsituationen för de olika blodgrupperna och hitta de närmaste blodgivningsenheterna.

PERSONAL

År 2013 arbetade i medeltal 585 personer vid Blodtjänst, och deras sammanlagda arbetsinsats motsvarar arbetsinsatsen för 492 heltidsanställda (FTE). Personalens medellålder var 42,2 år. Av personalen var 88 % kvinnor och 12 % män.

Samarbetsförhandlingarna gällde hela Blodtjänsts personal på över 600 anställda. De ledde till att verksamheten omorganiserades och totalt 61 arbetskontrakt sades upp. Under processen uppsade sig eller pensionerades dessutom 9 personer.

Inom personalutvecklingen satsade vi särskilt på utbildning för chefer och förändringsledning samt LEAN-projekt som främjar effektivisering av processer. Under hösten 2013 genomfördes dessutom inom

hela personalen en enkätundersökning som mätte de anställdas välbefinnande.

Under 2013 ökade personalomsättningen betydligt på grund av bland annat samarbetsförhandlingarna. Andelen fast anställda som sade upp sig var 8,1 % (2012: 6,1 %) och bland alla anställda var motsvarande andel 10,2 % (2012: 9,1 %). Den totala personalomsättningen var 29,2 % (2012: 26,0 %). År 2014 förutspås personalomsättningen återgå till nivån före 2013. Totalt sett är personalomsättningen relativt hög bland annat på grund av pensioneringar, familjeledigheter och personalens ökade rörlighet. År 2013 var anställningsförhållandets medellängd 12,7 år (2012: 11,7 år).

Ekonomi och samhällsansvar

Blodtjänst verkar inte i vinstbringande syfte, utan täcker utgifterna genom sina verksamhetsintäkter. Verksamheten finansieras så att sjukhusen betalar Blodtjänst för blodprodukter, andra produkter och tjänster som de köper av Blodtjänst. Blodtjänstverksamheten stöds inte med offentliga medel och får inte heller ekonomiskt stöd från andra utomstående källor med undantag för vissa stipendier och bidrag som beviljas för forskningsprojekt.

År 2013 uppgick omsättningen för Blodtjänst till 65,6 miljoner euro. Omsättningen sjönk med 0,6 procent jämfört med året innan. Omsättningen sjönk inom de flesta verksamhetsområden och ökade endast inom laboratorie- och vårdtjänsterna. Ett nytt verksamhetsområde vi startade var försäljningen vid cellproduktionscentralen, vars andel dock hittills har varit relativt liten. Försäljningen av blodprodukter minskade med nästan 1,5 miljoner euro och försäljningen av plasmaramaterial med 0,2 miljoner euro. Användningen av blodprodukter har minskat till följd av ny behandlingspraxis vid sjukhusen.

Vid redovisningsperiodens slut uppgick Blodtjänsts depositioner i FRK:s organisationsbank till 14,2 milj. euro. Värdet av kapitalet i balansräkningen uppgick i slutet av 2013 till 32,4 milj. euro som har placerats huvudsakligen i olika fonder.

Blodtjänst uppgör resultaträkning och balansräkning som beskriver verksamheten. År 2013 uppgick redovisningsperiodens överskott till 2,4 milj. euro (- 0,8 milj. euro år 2012). Blodtjänsts resultat ingår som en del i Finlands Röda Kors resultat. Vid tidpunkten för publicering av denna årsberättelse har FRK:s revisionsberättelse ännu inte färdigställts.

Väsentliga mått på Blodtjänsts samhällsansvar är förutom nyckeltal enligt GRI-regelverket (Global Reporting Initiative) även mått som beskriver blodgivningsverksamheten, användningen av blodprodukter och blodtransfusioners säkerhet.

Mått på samhällsansvaret

	2013	2012	2011
Ekonomiska mått			
Omsättning, 1 000 EUR	65 571	65 956	69 230
Material och tjänster, 1 000 EUR	-16 349	-17 762	-16 815
Personalkostnader, 1 000 EUR	-27 168	-29 247	-32 437
Miljömässiga mått			
EN3 Elförbrukning, MWh (*	5 850	5 843	5 872
EN8 Vattenförbrukning, m ³ (*	10 080	9 922	14 465
Fjärrvärmeförbrukning, MWh (*	4 290	4 649	4 969
Resedygn	12 417	14 412	12 814
CO ₂ -utsläpp, inrikesflyg, kg	28 017	47 884	65 250
CO ₂ -utsläpp, utrikesflyg, kg	94 573	120 239	132 496
Brännbart avfall, kg (*	27 300	26 950	34 400
Sorterat kommunalt avfall, kg (**	155 200	149 000	159 000
Problemavfall, kg (*	7 700	12 000	7 050
Sociala mått			
LA1 Antal anställda (heltidsanställda i arbete, årsmedeltal)	506	561	555
LA7 Sjukfrånvaro, dagar	5 240	5 143	5 853
LA7 Olycksfall i arbetet	25	30	28
LA10 Utbildning av personal, 1 000 EUR	-156	-269	-543
Utbildning av personal, EUR/person	-308	-480	-978
Blodtjänstverksamhetens mått			
Antal blodgivningar (helblod och afereser)	227 610	250 999	268 734
Antal blodgivare (helblod och afereser)	131 976	143 563	154 038
Antal sålda blodprodukter	359 509	389 949	408 505
Bloddonationer som förblivit helt oanvända	4 279	4 191	4 606
Rapporterade biverkningar av blodtransfusion	360	338	251

*) Stenhagen, Helsingfors

**) I mängden avfall som måste grävas ner ingår också det avfall som den mobila blodtjänstenheten i Helsingfors ger upphov till.

SIFFROR OM BLODTJÄNST

Försäljning av blodprodukter till sjukhusen

Produkt, antal enheter	2011	2012	2013	Förändring (%) 2012/2013
Röda blodkroppar, fria från vita blodkroppar	240 558	228 411	210 396	-8
Blodplättsprodukter (4 donatorer/produkt)	41 929	40 342	37 234	-8

Den minskade användningen av blodprodukter anses bero på bland annat utveckling av operations- och behandlingsmetoderna.

Donerat helblod som utnyttjats för framställning av blodprodukter år 2013

	röda blodkroppar	blodplättar**
Produkter för behandling av patienter	95 %	90 %
Avskrivningar med anknytning till blodgivning	2 %	-
Avskrivningar med anknytning till laboratorieresultat och framställningsprocesser	< 1 %	2 %
Utgångna produkter*	3 %	8 %

* En del utgångna röda blodkroppar används som råmaterial för läkemedelstillverkning.

** Andelar helblod som har använts för framställning av blodplättar.

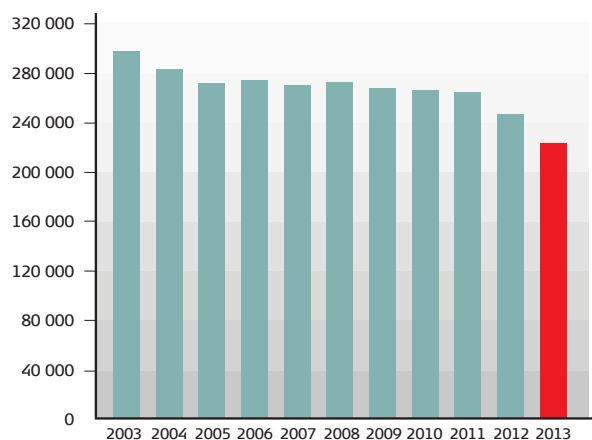
I Finland används blodet effektivt i patientvården.

Finländarnas fördelning enligt blodgrupp Nya blodgivare år 2013

A+	A-	B+	B-	AB+	AB-	O+	O-
35 %	6 %	16 %	2 %	7 %	1 %	28 %	5 %

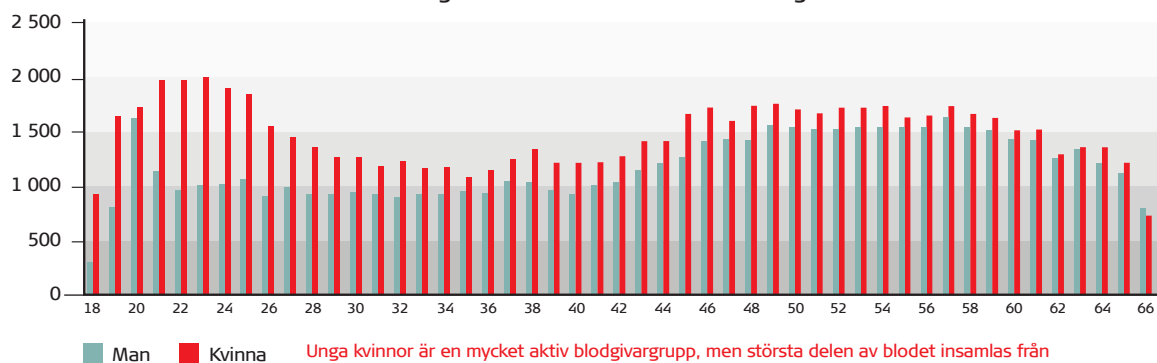
Blodgivare instrueras att komma till blodgivning enligt blodgrupp.

Helblodsgivning 2003–2013

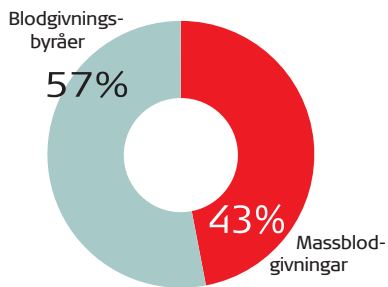
Blod insamlas enligt sjukhusens behov, så mängden varierar från år till år. Årligen ges dessutom plasma cirka 4 000 gånger och blodplättar cirka 1 000 gånger (afereser).

Blodgivarnas ålders- och könsfördelning 2013

Unga kvinnor är en mycket aktiv blodgivargrupp, men största delen av blodet insamlas från blodgivare i åldern 40–60 år.

Helblodgivning 2013

Över 40 procent av blodet samlades in under den mobila blodtjänstens massblodgivningar. År 2014 kommer denna andel att öka till hälften av allt insamlat blod.

Antal blodgivare med bekräftade positiva utslag vid infektionsundersökningar 2009–2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Hepatit B	3	4	1	2	1
Hepatit C	9	6	9	15	9
HIV	1	3	0	1	0
Syfilis	3	3	0	51*	6*

*Testet förändrades 2/2012. Det nya testet för antikroppar mot syfilis hittar förutom färsk infektioner även gammal, behandlad smitta som inte är smittsam och inte kräver behandling.

Noggrant urval av donatorer och tillförlitlighet garanterar att infektionstesterna avslöjar endast få bärare av HIV- och hepatitvirus.

Stamcellstransplantat som Stamcellsregistret har förmedlat 2011–2013

Totalt antal förmedlade stamcellstransplantat

	2011	2012	2013
Benmargstransplantat	41	22	29
Stamcellstransplantat från blod	76	79	97
Placentablodstransplantat	6	11	7
Lymfocytttransplantat	11	15	13
Totalt	134	127	146

Mängden förmedlade stamcellstransplantat har fördubblats under 2000-talet.

Från finländsk donator till finländsk patient

	2011	2012	2013
Benmargstransplantat	13	6	8
Stamcellstransplantat från blod	8	15	13
Placentablodstransplantat	0	2	0
Lymfocytttransplantat	5	3	2
Totalt	26	26	23

Från utländsk donator till finländsk patient

	2011	2012	2013
Benmargstransplantat	27	15	18
Stamcellstransplantat från blod	65	62	80
Placentablodstransplantat	0	3	1
Lymfocytttransplantat	6	12	10
Totalt	98	93	109

Från finländsk donator till utländsk patient

	2011	2012	2013
Benmargstransplantat	1	1	3
Stamcellstransplantat från blod	3	2	4
Placentablodstransplantat	6	6	6
Lymfocytttransplantat	0	0	1
Totalt	10	9	14

Stamcellsregistret är internationell verksamhet. Blodtjänsts kurierer hämtar stamcellstransplantat för patienterna även utomlands.

Blodtjänsts laboratorieundersökningar för hälso- och sjukvårdsenheter

	2012	2013
Hemostasundersökningar	8 379	8 928
Blodgruppsundersökningar totalt	15 658	14 736
Undersökningar av antikroppar mot röda blodkroppar	4 283	3 738
Krävande undersökningar av antikroppar mot röda blodkroppar	1 615	1 385
Brådskande och under jourtid utförda kompatibilitetstester	2 270	2 283
Undersökningar av prover från rådgivningarna	80 215	79 511
Vävnadskompatibilitetstester	13 110	14 600
Trombocytundersökningar	563	580

Antalet undersökningar som avser blodtransfusionsserologi och antikroppstester minskade något till följd av minskad användning av blodprodukter. En ökning sågs i antalet vävnadskompatibilitetstester som behövs för organ- och stamcellstransplantationer eftersom särskilt antalet stamcellstransplantationer ökade.

Blodtjänsts tillstånd samt ackrediteringar, kontroller och auditeringar som utfördes vid Blodtjänst 2013

Tillstånd	14
Ackrediteringar	3
Kontroller	12
Externa auditeringar	11
Interna auditeringar	14

Organtransplantationer i Finland 2009–2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Njure	180	175	177	199	189
Lever	48	50	56	52	49
Hjärta	13	22	18	22	21
Lungor	14	15	23	26	15
Hjärta-lungor	0	0	0	1	0
Bukspottkörtel	0	2	1	8	10
Bukspottkörtels cellö	7	8	6	1	0
Tunntarm	1	1	0	2	1
TOTALT	263	273	281	311	285
Från döda donatorer i Finland	94	92	92	107	95
Från levande donatorer i Finland (njure)	6	11	13	11	13

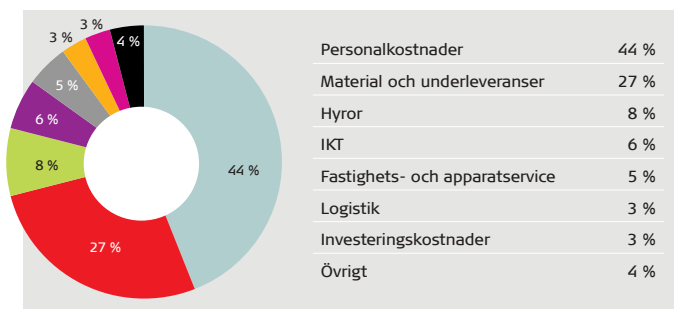
Blodtjänst utför vävnadstypningen för alla organtransplantationer och stamcellstransplantationer i Finland.

Omsättning enligt produktgrupp (milj. euro)

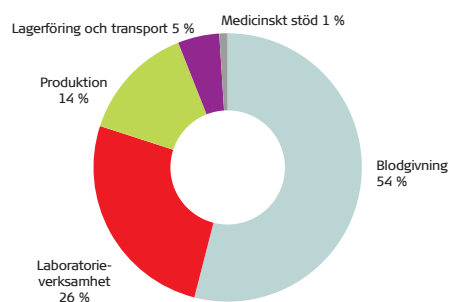
Största delen av Blodtjänsts omsättning kommer från blodprodukter. Vävnadstjänsternas andel ökar.

Fördelning av kostnaderna 2013

Blodtjänsts kostnader består till största delen av personalkostnader.

Fördelning av kostnaderna för en blodpåse 2013 (%)

Kostnaden för en blodprodukt består av många olika arbetsfaser.

Personaltal 2013

	2012	2013
Personal totalt 31.12.	641	537
Fast anställda	540	470
Visstidsanställda	62	42
Personal som inkallas vid behov	39	25
Heltidsanställda (FTE) (genomsnitt)	545	492
Personal (genomsnitt)	631	585
Heltidsanställda i arbete (genomsnitt)	561	506

Antalet anställda vid Blodtjänst sjönk betydligt under år 2013.

Personalens utbildning (%)

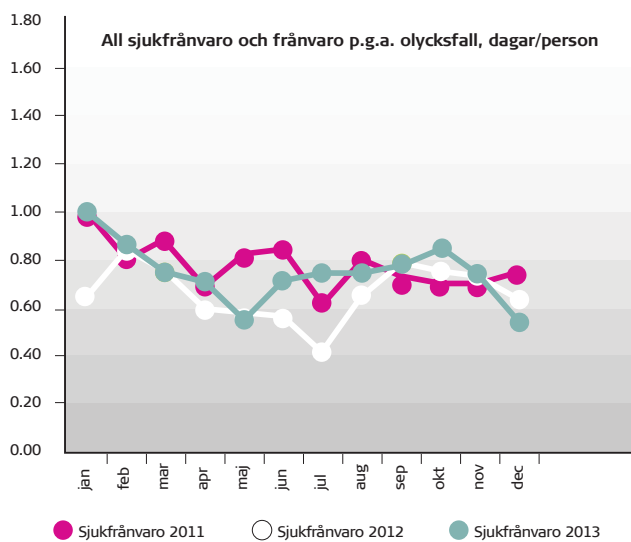
	2013
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD Sjukskötare, specialsjukskötare, hälsovårdare	35 %
LABORATORIUM Laboratorieskötare, laborant, laboratorieanalytiker, bioanalytiker, speciallaboratorieskötare	17 %
SOCIALVÅRD OCH ÖVRIG VÅRD Närvårdare, primärskötare	11 %
NATURVETENSKAPER Fil.kand., fil.lic., fil.mag., fil.dr	9 %
MEDICIN Med.lic., med.dr, specialistläkare	3 %
EKONOMI Merkonom, stud.merkonom, merkant, tradenom, ekonom	5 %
FARMACI Farmaceut, provisor, farmanom	2 %
TEKNIK Ingenjör, diplomingenjör, tekniker eller annan teknisk utbildning	3 %
Övrig utbildning	15 %

Vid Blodtjänst arbetar yrkesutbildade personer inom många olika områden.

Fördelning av personalen inom organisationen (%)

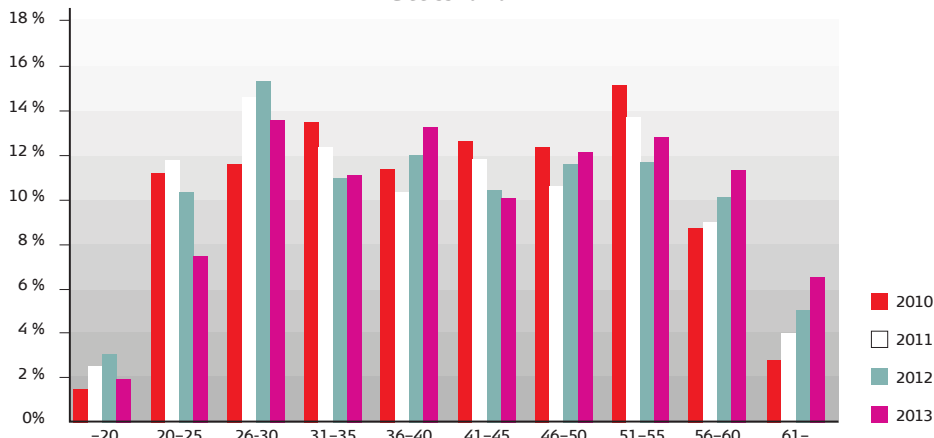
	2013
Blodgivning	43 %
Laboratorietjänster	20 %
Blodprodukter och plasmaläkemedel	14 %
Forskning och celltjänster	6 %
Övrigt	17 %

Totalt 43 % av personalen arbetar inom blodgivningsverksamheten.

Sjukfrånvaron och frånvaron på grund av olycksfall har hållits på låg nivå under de senaste åren.

Personalens åldersstruktur

År 2013 var personalens medelålder 42,2 år.

Blodtjänstbyråerna

Blodtjänstcentret

Helsingfors, Stenhagen
Stenhagsvägen 7
00310 Helsingfors
tfn 029 300 1020
Infotelefon/rådgivning tfn
0800 0 5801
(vardagarna kl. 8-17)

Esbo
Affärscentret Iso Omena,
Biskopsbron 9
02230 Esbo

Helsingfors, Sanomahuset
Tölviksgatan 2
00100 Helsingfors

Jyväskylä
Kalevankatu 8
40100 Jyväskylä

Kuopio
Puijonkatu 23
70100 Kuopio

Lahtis
Erkonkatu 11
15110 Lahtis

Seinäjoki
Kauppakatu 26
60100 Seinäjoki

Tammerfors
Rautatiekatu 21 B
33100 Tammerfors

Uleåborg
Isokatu 32 C
90100 Uleåborg

Åbo
Universitetsgatan 16 C
20100 Åbo

Blodtjänst arrangerar via den mobila blodtjänsten massblodgivningar i många städer och kommuner. Kolla den mobila blodtjänstens kalender på vår web sida:
www.blodtjanst.fi

Röda Korset
Blodtjänst

www.blodtjanst.fi